



ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς Γενεθλίοις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

Μιμηταὶ τοῦ Σωτῆρος μας* Ἦχι κριταί, ἀλλὰ ὄργανα σωτηρίας

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Χριστῷ ἐνανθρωπήσαντι·

Α'. Ο ΑΓΙΟΣ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος περικλείει εἰς δύο θαυμασίους στίχους τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου του ὅ,τι μᾶς λέγουν τὰ ἑβδομήκοντα ἕξ (76) θεόπνευστα βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης, διὰ τὴν Ἔνσαρκον Οἰκονομίαν:

«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον»

«Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνη τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῆ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ»¹.

Αὐτὸ εἶναι τὸ Καλὸν Ἄγγελμα, τὸ Εὐ-αγγέλιον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν παραγμένον κόσμον διὰ μέσου τῶν αἰώνων· αὐτοῦ τοῦ Χαρμοσύνου Μηνύματος φορεὺς γνήσιος ἦτο πάντοτε

καὶ θὰ εἶναι μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἡ Ἁγιωτάτη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας.

Σήμερον λοιπόν, ὅποτε ἐπιτελοῦμεν τὴν ἀνάμνησιν τῶν Γενεθλιῶν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἃς ἐμβαθύνωμεν ἰδιαίτερος, ἐν ταπεινώσει καὶ προσευχῇ, εἰς τὸ μυστήριον αὐτὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, πρὸς οἰκοδομὴν καὶ στηριγμὸν πνευματικόν.

«Ὁ Πατήρ», λέγει ἄλλοῦ ὁ Μαθητῆς τῆς Ἀγάπης, «ἀπέσταλκε τὸν Υἱὸν σωτήρα τοῦ κόσμου»².

Ἄς προσέξωμεν: ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἀπεστάλη ὡς Κριτῆς, «ἵνα κρίνη τὸν κόσμον»¹, ἀλλ' ἐνηθρώπησεν ὡς Σωτήρ, διὰ νὰ συγχωρήσῃ καὶ σώσῃ τὸν κόσμον, «ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' Αὐτοῦ»¹.

Ὁ Ἱερὸς Αὐγουστῖνος λέγει πολὺ ὠραῖα ἐν προκειμένῳ:

«Ἡ πρώτη ἔλευσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι θεραπευτικὴ, ὄχι δικαστικὴ»³.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας διεκήρυξε τὸν φιλόανθρωπον καὶ θεραπευτικὸν χαρακτήρα τῆς Οἰκονομίας Του:

«Οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον»⁴.

Ἄλλωστε, αὐτὸ τοῦτο τὸ πραγματικὸν ὄνομα τοῦ Κυρίου μας, τὸ ὁποῖον ἔλαβε κατὰ τὴν Περιτομὴν Του ὡς Ἄνθρωπος, εἶναι ἐνδεικτικὸν καὶ περιεκτικὸν τῆς ἀποστολῆς Του.

Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τί εἶπεν ὁ Ἄγγελος Κυρίου εἰς τὸν Μνήστορα Ἰωσήφ:

«Καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν»⁵.

Τί σημαίνει «Ἰησοῦς»; Εἶναι ὁ ἑλληνικὸς τύπος τοῦ ἐβραϊκοῦ «Γιοσοῦα» καὶ σημαίνει «Σωτήρ».

* * *

Β'. ΑΣ ΕΞΕΤΑΣΩΜΕΝ τώρα, ποία εἶναι δι' ἡμᾶς ἡ πρακτικὴ ἀπόρροια τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀληθείας, ὅτι ὁ Κύριός μας εἰς τὴν Πρώτην Παρουσίαν Του ἦλθεν ὡς Σωτήρ καὶ Θεραπευτής, ὄχι δὲ ὡς Κριτῆς καὶ Δικαστής.

Ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας οἱ πιστοὶ καλοῦνται νὰ μιμηθοῦν τὸ θεοπρεπὲς ἦθος τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἀποκτήσουν δηλαδή -κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰγνάτιον Θεοφόρον- «ὁμότηειαν Θεοῦ»⁶.



Εἰς τὸ θεανδρικὸν Πρόσωπον τοῦ Σωτῆρος μας ἐφανερῶθη τόσο τὸ θεῖον ἦθος - ἐφ' ὅσον ἦτο τέλειος Θεός, ὅσον καὶ τὸ τέλειον ἀνθρώπινον ἦθος - ἐφ' ὅσον ἦτο πλήρως καὶ ἀληθῶς Ἄνθρωπος.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ θεανθρώπινον ἦθος πρέπει νὰ μιμηθῶμεν, διότι -κατὰ τὸν Ἅγιον Μάξιμον τὸν Ὁμολογητὴν,

«ὁ ἀγαπῶν τὸν Χριστόν, πάντως καὶ μιμεῖται
Αὐτὸν κατὰ δύναμιν»⁷.

Ἡ μίμησις αὐτῆ τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι βεβαίως εὐσεβιστική, δὲν εἶναι δηλαδή μίμησις ἐνὸς ἠθικοῦ προτύπου· ἀλλ' εἶναι ἡ «μόρφωσις τοῦ Χριστοῦ ἐν ἡμῖν»⁸, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς βιώσεως τῶν θεωτικῶν ἀρετῶν καὶ τῆς μετοχῆς μας εἰς τὰ ἀνακαινιστικὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας.

Διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος ὁ Θεὸς μᾶς «σφραγίζει»⁹, μᾶς δίδει «τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος»⁹ καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐντυπώνεται εἰς τὰς καρδίας μας -κατὰ τὸν Οἰκουμένιον- «ἡ θεία τοῦ Χριστοῦ μορφή»¹⁰, ὥστε δὲν ζῶμεν πλέον ἡμεῖς, ἀλλ' ὁ Χριστὸς ἐν ἡμῖν:

«ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός»¹¹.

Αὐτῆ ἡ ζῶσα παρουσία τοῦ Χριστοῦ μέσα μας ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, συνεχῶς ἀναζωπυρουμένη διὰ τῆς νήψεως καὶ τῆς προσευχῆς, κορυφουμένη δὲ διὰ τῆς συμμετοχῆς μας εἰς τὸ Πασχάλιον Δεῖπνον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, μᾶς καθιστᾷ ὁμοῦθεις Θεοῦ, μᾶς ἐγκεντρίζει τὴν «ὁμότηειαν Θεοῦ», κυριώτερον γνῶρισμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἀγάπη.

Γ'. ΑΣ ΕΜΒΑΘΥΝΩΜΕΝ ὁμως ὀλίγον περισσότερον.
Ὁ Κύριος ἦλθεν ὄχι διὰ νὰ κρίνη, ἀλλὰ διὰ νὰ σώση.

Καὶ ἡμεῖς, ὡς ἀληθεῖς μιμηταὶ τοῦ Σωτῆρος μας, πρέπει νὰ ἔχωμεν βαθεῖαν καὶ συνεχῆ αἴσθησιν, ὅτι δὲν ζῶμεν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν διὰ νὰ τὸν κρίνωμεν, ἀλλὰ διὰ νὰ γίνωμεν ὄργανα τῆς σωτηρίας του.

Ἡ στάσις μας δηλαδὴ ἔναντι τοῦ κόσμου δὲν εἶναι δικαστική, ἀλλὰ ἀγαπητική.

Ἄς παύσωμεν λοιπὸν νὰ εἴμεθα ἄκριτοι ζηλωταὶ καὶ φανατικοὶ ἐπικριταὶ τῶν ἄλλων καὶ ἄς γίνωμεν συμπαθεῖς καὶ στοργικοὶ θεράποντες τοῦ πλησίον μας.

Ἄς εἴμεθα αὐστηροὶ μόνον πρὸς τοὺς ἑαυτοὺς μας, ἐνθουμούμενοι τὴν ἁμαρτωλότητα καὶ πολυειδῆ ἐμπάθειάν μας.

Τὸ χρέος τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν ἀδελφόν μας εἶναι ἀνεξάντλητον: ὅσον δίδομεν ἀγάπην, τόσον γίνεται θερμοτέρα ἡ ἀγάπη καὶ συνεχῶς ἀυξάνεται τὸ χρέος τῆς ἀγάπης.

«Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε», μᾶς προτρέπει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους»¹².

Ἀκόμη καὶ ἂν θέλωμεν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀδελφοῦ μας πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἀγιότητος, λέγει ὁ Ἀββᾶς Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος, ἄς λυπηθῶμεν ὑπὲρ αὐτοῦ «καὶ μετὰ δακρῦων καὶ ἀγάπης»¹³ ἄς εἴπωμεν εἰς αὐτὸν λόγους εὐσπλαγχνίας, μετὰ ἐπεικειάς καὶ πραότητος.

Πρὸς τοὺς ἄλλους ἄς εἴμεθα ἄκρως ἐπεικεῖς καὶ εὐσπλαγχνοι, ἔτοιμοι πάντοτε νὰ θυσιασθῶμεν δι' αὐτοὺς καὶ νὰ μετανοῶμεν ἀντὶ αὐτῶν καὶ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἡ μέχρι τώρα ἐπιπολαία ἀγάπη μας ἄς προχωρήσῃ εἰς βάθος.

Ὁ Κύριός μας ἦτο

«ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»¹⁴.

Ἡ ἔννοια τοῦ «ἀμνοῦ» δὲν περιελάμβανε μόνον τὸ ἄκακον καὶ πρᾶον τοῦ Ἰησοῦ μας, ἀλλὰ καὶ τὸ θυσιαστικόν: Αὐτὸς ἐβάστασε –καὶ συνεχῶς βαστάζει– τὰς ἁμαρτίας μας καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἀντὶ ἡμῶν.

Ἄς μιμηθῶμεν Αὐτὸν πλήρως· ἄς μὴ μένωμεν ἀδιάφοροι ἀπέναντι εἰς «τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», πολὺ δὲ περισσότερο ἄς μὴ γινώμεθα κριταὶ τοῦ κόσμου· ἄς σηκώσωμεν μαζὶ μετὰ τὸν Κύριόν μας τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀδελφῶν μας: ὅταν πίπτῃ

ὁ ἀδελφός μας, πίπτομεν καὶ ἡμεῖς· ἅς κλαύσωμεν καὶ μετανοήσωμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὡς νὰ ἦσαν ἰδικαί μας ἁμαρτίαι· ἅς γίνωμεν ὄργανα σωτηρίας τοῦ κόσμου, θυσιαζόμενοι διὰ τῆς μετανοίας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου χάριν τοῦ ἀδελφοῦ μας.

Τοιουτοτρόπως θὰ βιώνωμεν τὴν ἀναγέννησίν μας ἐν Χριστῷ καὶ θὰ καταनुσσωμέθα μεγάλως, ὅταν μεταφράζωμεν διὰ τῆς πράξεως τοὺς συγκλονιστικούς ὄντως λόγους τοῦ Κυρίου μας:

«Οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον»¹⁵.

Αὐτῷ ἡ δόξα σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

*Ἁγία Γέννησις
τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 1997*

Εὐχέτης πρὸς ἐνανθρωπήσαντα Κύριον
Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Ἰωρῶποῦ καὶ Φυλλῆς Κυπριανός,
Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

(*) Περιοδ. «Ἁγιος Κυπριανός», ἀριθ. 281/Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1997, σελ. 289-290 καὶ 295.

1. Ἰωάν. γ' 16-17.
2. Α' Ἰωάν. δ' 14.
3. Ἰ. Αὐγουστίνου.
4. Ἰωάν. ιβ' 47.
5. Ματθ. α' 21.
6. PG τ. 5, στλ. 668B καὶ στλ. 720B.
7. PG τ. 90, στλ. 1060C.
8. Πρβλ. Γαλ. δ' 19.
9. Β' Κορινθ. α' 21.
10. PG τ. 118, στλ. 1141D.
11. Γαλ. β' 20.
12. Ρωμ. ιγ' 8.
13. Λόγος Ε', σελ. 31.
14. Ἰωάν. α' 29/Ἡσαΐου νγ'.
15. Ἰωάν. ιβ' 47.